

Enstitü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Anabilim Dalı : Mimarlık
Programı : Mimarlık - Kentsel Tasarım
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Evrim ÖZKAN
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans - Şubat 2025

ÖZET

KÜLTÜR EKSENLİ KENTSEL DÖNÜŞÜM STRATEJİSİ OLARAK KÜLTÜR MAHALLESİ: ESKİ MARDİN ÖRNEĞİ

MERVENUR YETİŞ

Bu çalışma, John Montgomery'nin kültür bölgeleri üzerine geliştirdiği çerçeveye dayanarak, kültür eksenli kentsel dönüşüm stratejilerinin, şehirlerin mekânsal, ekonomik ve sosyal yapıları üzerindeki etkilerini Eski Mardin örneği üzerinden değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Montgomery, kültür mahallesini, sanatsal ve yaratıcı üretim faaliyetlerinin yoğunlaştığı, kültürel mirasın ve sosyal etkileşimin ön planda olduğu, kentsel yenilenme süreçlerinde ekonomik ve mekânsal dönüşümün itici gücü haline gelen alanlar olarak tanımlamaktadır. Eski Mardin'in bir kültür mahallesi olarak ele alınmasında, bölgenin tarihî mirası, geleneksel üretim ve ürün çeşitliliği, turistik cazibesi ve sosyal dokusu belirleyici olmuştur. Çalışmada, kültür mahallelerinin kentler üzerindeki fiziksel, ekonomik ve sosyal gelişim etkilerinin göstergeleri analiz edilmiş ve Eski Mardin'in bu bağlamda kültür mahallelerinin karakteristik özelliklerinden "aktivite, biçim ve anlam" boyutlarına ne ölçüde sahip olduğu araştırılmıştır.

Nitel bir yöntem benimsenen araştırmada; mülakat, kurum verileri, mekânsal analiz, doküman analizi, gözlem ve fotoğraflamadan faydalanılmıştır. Bu bağlamda Eski Mardin'de 119 kişiyle derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bulgular, Eski Mardin'in kültür mahallesi olma potansiyeline sahip olduğunu; ancak altyapı, modernizasyon ve kültürel etkinliklerin çeşitliliği gibi alanlarda iyileştirmeler gerektiğini göstermiştir. Bu bağlamda çalışma, kültürel mekânların kentsel dönüşümdeki rolünü vurgulayan özgün bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kültür Mahalleleri, Geleneksel Ürün ve Üretim, Eski Mardin, Kültürel Miras

Institute : Institute Of Graduate Studies
Department : Architecture
Programme : Architecture - Urban Design
Supervisor : Prof. Dr. Evrim ÖZKAN
Degree Awarded and Date : MA - February 2025

ABSTRACT

CULTURAL QUARTER AS A CULTURE-ORIENTED URBAN TRANSFORMATION STRATEGY: OLD MARDİN CASE

MERVENUR YETİŞ

This study, based on John Montgomery's framework of cultural quarters, aims to evaluate the effects of culture-led urban regeneration strategies on the spatial, economic, and social structures of cities, using the case of Old Mardin. Montgomery defines a cultural quarter as an area where artistic and creative production activities are concentrated, cultural heritage and social interaction are prioritized, and economic and spatial transformation serve as driving forces in urban renewal processes. The region's historical heritage, traditional production and product diversity, touristic appeal, and social fabric have been influential in examining Old Mardin as a potential cultural quarter. The study analyzes the indicators of the physical, economic, and social development impacts of cultural quarters and investigates the extent to which Old Mardin aligns with the characteristics of cultural quarters in terms of "activity, form, and meaning."

A qualitative research approach was adopted in the study, utilizing interviews, institutional data, spatial analysis, document analysis, observation, and photography. In this context, in-depth interviews were conducted with 119 individuals in Old Mardin. The findings reveal that while Old Mardin demonstrates potential to function as a cultural quarter, improvements in infrastructure, modernization, and the diversification of cultural activities are necessary. This study offers a unique contribution by emphasizing the role of cultural spaces in urban regeneration.

Keywords: Cultural Quarters, Traditional Products and Production, Old Mardin, Cultural Heritage